

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **O. K.**, zastoupeného JUDr. Davidem Kourou, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 18, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2013, č. j. DSH/12371/13, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 8. 2014, č. j. 17 A 39/2013 - 45,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 8. 2014, č. j. 17 A 39/2013 - 45, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 2. 8. 2013, č. j. DSH/12371/13, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto správnímu orgánu k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů soudního řízení ve výši 26.000 Kč ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce JUDr. Davida Koury.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Rokycany, odboru dopravy č. j. MeRo/5777/OD/13 ze dne 28. 5. 2013 byl žalobce uznán vinným ze spáchání tří přestupků, a to podle § 125c odst. 1 písm. e) bod první zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), ve znění pozdějších předpisů, pro porušení § 3 odst. 3 písm. a) téhož zákona,

podle § 125c odst. 1 písm. f) bod první zákona o silničním provozu porušením § 7 odst. 1 písm. c) téhož zákona, a přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu porušením § 32 odst. 1 téhož zákona, za což mu byla uložena pokuta 29.000 Kč, zákaz řízení všech motorových vozidel na 18 měsíců a náhrada nákladů přestupkového řízení 1.000 Kč. Přestupků se měl dopustit dne 8. 10. 2012 tím, že jednak řídil osobní motorové vozidlo přesto, že nebyl držitelem řidičského oprávnění, neboť toto oprávnění pozbyl z důvodu dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení (tento přestupek spáchal žalobce z nedbalosti nevědomě), jednak při jízdě držel v pravé ruce mobilní telefon, a jednak neměl rozsvícená světla.

[2] Rozhodnutím ze dne 2. 8. 2013, č. j. DSH/12371/13, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Rokycany.

[3] Žalobu podanou proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 18. 8. 2014, č. j. 17 A 39/2013 - 45, zamítl.

II. Kasační stížnost a řízení o ní

[4] Kasační stížností doručenou Nejvyššímu správnímu soudu dne 24. 9. 2014 se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení uvedeného rozsudku krajského soudu v plném rozsahu. Podle stěžovatele je rozsudek krajského soudu nezákonný, neboť došlo k nesprávnému posouzení právní otázky, a dále při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanovení o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost rozhodnutí.

[5] Podle stěžovatele nebyla naplněna subjektivní stránka skutkové podstaty přestupku řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění, neboť stěžovatel nevěděl, že skončilo odvolací řízení proti rozhodnutí o zamítnutí námitek proti rozhodnutí o oznámení o dosažení 12 bodů. Odvolání stěžovatel podal prostřednictvím svého právního zástupce, kterému bylo rovněž rozhodnutí o odvolání doručeno. Stěžovateli doručeno nebylo. V době rozhodnutí a jeho doručování měl stěžovatel vážné problémy, přišel o práci a v exekuci o byt, v důsledku toho pozbyl telefon, jehož telefonní číslo měl jeho zástupce k dispozici, a rovněž se přestěhoval z jediné jeho zástupci známé adresy, a ten jej proto nemohl nijak kontaktovat. Pro tyto starosti stěžovatel na odvolací řízení zapomněl, zástupce nekontaktoval včas a o rozhodnutí se nedozvěděl. Uvedené okolnosti podle stěžovatele snižují míru jeho zavinění až na nulu. Krajský soud se s touto námitkou nijak nevypořádal.

[6] Stěžovatel dále vytkl krajskému soudu, že nesprávně vyložil otázku doručování podle § 34 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), když s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 498/2013 dovodil, že rozhodnutí o odvolání stačilo doručit pouze jeho zástupci, neboť v něm nebylo stěžovateli uloženo něco osobně vykonat. Naopak, v rozhodnutí o odvolání byla stěžovateli uložena povinnost odevzdat řidičský průkaz, což je povinnost, kterou musí vykonat osobně. Závěr krajského soudu proto není správný.

pokračování

[7] Stěžovatel se nedopustil přestupků držení telefonu a nerozsvícení potkávacích světel, které prokazují pouze svědecké výslechy policistů. Tvrzení o jejich spáchání se objevilo až v řízení před Městským úřadem Rokycany, ve svědeckých výpovědích policistů jsou závažné rozpory, krajský soud však považoval rozpory za nepodstatné, odůvodněné časovým odstupem, s čímž stěžovatel nesouhlasí. Nadto, policisté vykonávají v průběhu času množství silničních kontrol, k čemuž je nutno při jejich hodnocení přihlídnout, a dále k tomu, že mají přístup do spisu a mohou se tak s odstupem času znovu seznámit s jejich obsahem; jejich svědecká výpověď tak mnohdy neodpovídá tomu, jak si události pamatují, ale tomu, jak je přečetli ve spise.

[8] Stěžovatel dále namítal, že u přestupků držení telefonu a nerozsvícení potkávacích světel s ním nebylo sepsáno oznámení o spáchání přestupku na místě a toto mu nebylo předloženo k vyjádření a podpisu, což představuje závažnou procesní vadu. Názor krajského soudu, že sepsání oznámení nebylo zapotřebí pro podezření o spáchání trestného činu, podle stěžovatele neobstojí. Stejně tak neobstojí poukaz na skutečnosti, že se stěžovatel mohl k přestupkům vyjádřit v správním řízení; obrana totiž může být účinná pouze v době bezprostředně poté, co měl být přestupek spáchán, možnost pozdější obrany je pouze iluzorní a formální.

[9] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost. Se všemi námitkami stěžovatele se vypořádal jak sám žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí, na které žalovaný odkázal, tak krajský soud, s jehož rozhodnutím se žalovaný ztotožnil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti (§109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[11] Ze správního spisu soud vyplývají následující skutečnosti.

[12] Dne 9. 8. 2010 Městský úřad Rokycany oznámil stěžovateli dosažení 12 bodů a vyzval jej k odevzdání řidičského průkazu. Proti tomuto oznámení podal stěžovatel námitky a následně zmocnil JUDr. Davida Kouru k zastupování v řízení o provedeném záznamu bodů v registru řidičů. Dne 18. 8. 2011 rozhodl Městský úřad Rokycany o zamítnutí námitek a potvrzení provedeného záznamu v bodovém hodnocení a k odvolání stěžovatele Krajský úřad Plzeňského kraje dne 29. 2. 2012 pod č. j. DSH/16608/11 rozhodl o zamítnutí odvolání a potvrzení rozhodnutí správního orgánu I. stupně; rozhodnutí doručil zástupci stěžovatele JUDr. Davidu Kourovi dne 5. 3. 2012. V evidenční kartě řidiče - stěžovatele je blokáce řidičského oprávnění z důvodu dosažení bodového hodnocení uvedena jako platná od 13. 3. 2012.

[13] Stěžovatel řídil dne 8. 10. 2012 motorové vozidlo v obci Břasy, kde byl v 16:10 hodin kontrolován hlídkou policie ČR. V rámci kontroly dokladů policisté zjistili, že má platnou blokáci řidičského oprávnění z důvodu dosažení 12 bodů v bodovém systému. Na místě nebyl sepsán záznam o úkonu, ani oznámení o přestupku, zakročující policisté

odkázali stěžovatele na následné řízení. Stěžovatel z místa poté odjel, přičemž řídila třetí osoba. Tyto skutečnosti nejsou mezi stranami sporné.

[14] Téhož dne, 8. 10. 2012, zakročující policista prap. R. O. sepsal úřední záznam o provedené kontrole, ve kterém uvedl kromě shora popsanych skutečností jako důvod kontroly stěžovatele jízdu bez rozsvícených potkávacích světel a držení mobilního telefonu v pravé ruce, což viděl jak sepisující policista, tak druhý člen hlídky, prap. Z.

[15] Dne 5. 11. 2012 Městský úřad Rokycany oznámil stěžovateli zahájení přestupkového řízení pro přestupek proti zákonu o silničním provozu podle § 125c odst. 1 písm. e) č. 1 zákona o silničním provozu porušením ustanovení § 3 odst. 3 písm. a) téhož zákona, kterého se měl dopustit shora popsáním jednáním, a předvolal jej k ústnímu jednání.

[16] Dne 14. 12. 2012 Městský úřad Rokycany oznámil stěžovateli zahájení přestupkového řízení pro přestupek proti zákonu o silničním provozu podle § 125c odst. 1 písm. e) č. 1, písm. f) č. 1 a písm. k) zákona o silničním provozu, kterého se měl dopustit shora popsáním jednáním, a dále tím, že při jízdě neměl u vozidla rozsvícena obrysová a potkávací světla nebo světla na denní svícení a držel při jízdě mobilní telefon; a předvolal jej k ústnímu jednání.

[17] Při jednání dne 29. 4. 2013 vypovídali jako svědci policista prap. R. O., policista prap. M. Z. a svědek navržený stěžovatelem, A. K.. Prap. O. uvedl, že předmětného dne s kolegou viděli přijíždět malou dodávku s přívěsem, která neměla rozsvícená světla, a „*myslí si, že řidič telefonoval*“. Z toho důvodu uvedené vozidlo zastavili a provedli kontrolu řidiče – stěžovatele. Dále svědek popisoval okolnosti zjištění platné blokace řidičského oprávnění stěžovatele. Prap. Z. uvedl, že při dopravní hlídce viděl v inkriminovanou dobu od Radnic přijíždět pravděpodobně vozidlo Renault Kangoo, které nesvítilo a bylo vidět, že řidič telefonuje. Proto vozidlo zastavili. Dále vypovídal o procesu ztotožnění řidiče (stěžovatele). Svědek A. K. vypověděl, že v inkriminovanou dobu viděl, jak u objektu moštárny zastavilo stěžovatele policejní vozidlo, policisté se stěžovatelem mluvili, a poté vyjeli z objektu naproti, kde je odstavná plocha, stěžovatel si sedl do policejního vozidla a po chvíli vystoupil a policejní vozidlo odjelo; poté měl svědkovi říct, že ho „*chytili za to, že neměl rozsvícená světla a že měl telefonovat*“, což popřel. Svědek neviděl, zda při příjezdu vozidlo stěžovatele svítilo.

[18] V řízení vypovídal stěžovatel konzistentně tak, že sice věděl o probíhajícím řízení poté, co mu bylo oznámeno dosažení 12 bodů, ale o výsledku nevěděl, neboť pro vážné osobní problémy na řízení zapomněl. V době kontroly hlídkou měl rozsvícená světla a netelefonoval.

[19] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou stěžovatele nesprávně zjištěného skutkového stavu o jízdě stěžovatele bez rozsvícených obrysových a potkávacích světel nebo světel pro denní svícení a držení mobilního telefonu v ruce při jízdě, a to pouze na základě rozporných výpovědí policistů. Jde o námitku, že skutková podstata, ze které správní orgán vycházel při rozhodování o přestupku, nemá oporu ve spisech, a pro tuto

pokračování

vytýkanou vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit, tedy důvod kasační stížnosti předvídaný v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[20] Posouzení těchto již ve správní žalobě vznesených námitek je odlišné. Námitce proti závěru o tom, že stěžovatel při jízdě držel v ruce mobilní telefon, učiněném pouze na základě výpovědi policistů, Nejvyšší správní soud musí vyhovět. Nejprve však v obecné rovině zdůrazňuje, že policisté jsou úředními osobami, proto není třeba o jejich výpovědi a priori pochybovat, pokud z okolností případu nevyplyne např. zájem policisty na výsledku přestupkového řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 83/2010 – 63 ze dne 17. 6. 2011). Svědecké výpovědi policistů je tak nutno chápat jako jeden z důkazních prostředků, nikoliv však důkaz nezpochybnitelný. Jak Nejvyšší správní soud ve správním spise ověřil, správní orgán považoval za prokázané, že se stěžovatel dopustil přestupku držení mobilního telefonu při řízení vozidla, ze svědeckých výpovědí policistů, aniž by prováděl další šetření; jinou variantu skutkového děje považoval za nepravděpodobnou proto, že ji stěžovatel tvrdil v rozporu s výpověďmi policistů.

[21] Nejvyšší správní soud však již v rozsudku č. j. 7 As 102/2010 – 86 ze dne 22. 7. 2011 dovodil, že *„u tak obtížně zachytitelného jednání, jakým je držení mobilního telefonu v ruce řidičem, je otázka přesvědčivosti důkazů zpravidla klíčová. Proto je úkolem správních orgánů důkladně zhodnotit, zda měli policisté vůbec možnost spatřit spáchání takového přestupku. Míra věrohodnosti jejich výpovědi by přitom byla vysoká třeba v případě, že by policisté přesně popsali mobilní telefon s uvedením jeho typu, barvy či designu apod.“*

[22] V nyní posuzovaném případě výpovědi policistů nesplnily požadavek vysoké míry určitosti, jak je nastíněno v citovaném rozhodnutí. Policista prap. R. O. ve své výpovědi dne 29. 4. 2013 se k držení telefonu stěžovatelem vyjádřil nejistě, když uvedl, že *„si myslí, že stěžovatel telefonoval“*, a ani prap. Z. žádný bližší popis k údajnému telefonování nedoplnil. Správní orgány se bližšími okolnostmi nezabývaly, nezjišťovaly například, zda úhel pohledu na přijíždějící vozidlo umožňoval vhled do kabiny (vzhledem k případnému odrazu světla ve skle, postavení slunce apod.), nepostavily najisto ani to, zda vozidlo stěžovatele bylo při kontrole zastaveno bezprostředně na téže straně cesty, kde stála hlídka, nebo na druhé straně cesty, jak uváděli policisté, a zda přitom mohli policisté vidět, že stěžovatel měl telefon držet v *pravé* ruce, jak je zaznamenáno v úředním záznamu z 8. 10. 2012; nebo zda hlídka stěžovatele došla až později k moštárně, kde stěžovatel stál, jak uváděl svědek K.; a nevyloučily tak možnost omylu, která je u obtížně zachytitelného jednání vysoká (stěžovatel se například mohl při řízení opírat bradou o dlaň ruky). Na uvedeném nic nemění ani výpověď svědka A. K., který k tomu, zda stěžovatel při jízdě skutečně držel telefon v ruce, nic neuvedl; zopakoval pouze, co mu měl sám stěžovatel po provedené kontrole říct. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že důkazy provedené ve správním řízení nestačily k prokázání předmětného přestupku, zjištěná skutková podstata ohledně držení mobilního telefonu při jízdě nemá oporu ve správních spisech a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit; opačný závěr by byl v rozporu s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. již citovaný rozsudek 7 As 102/2010 – 86, nebo rozsudek ze dne 2. 5. 2012, č. j. 8 As 100/2011 – 70). Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je proto dán. V dalším řízení záleží na žalovaném, zda bude schopen ve vztahu k danému přestupku

zajistit i jiné důkazy, nebo zda bude třeba z důvodů důkazní nouze rozhodnout ve prospěch stěžovatele.

[23] Ve vztahu k druhému přestupku, jehož podstatou je jízda bez rozsvícených potkávacích světel, neshledal Nejvyšší správní soud nedostatek ve skutkových zjištěních správního orgánu. Přestupek, spočívající v tom, že stěžovatel jel bez rozsvícených potkávacích světel, je snadno zachytitelným jednáním. Hlídkující policisté je mohou zjistit již z pouhého pozorování příjíždějícího automobilu, a to i z větší vzdálenosti a z prakticky jakéhokoli úhlu, neboť ke spatření takové skutečnosti není třeba zaměřit pozornost dovnitř vozidla. Na problematiku prokázání takových přestupků tedy nelze aplikovat závěry uvedené v již označeném rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 102/2010 – 86, a proto zdejší soud uzavřel, že svědecké výpovědi policistů postačily k prokázání tohoto přestupku. Uvedené by neplatilo pouze v případě, že by v průběhu správního řízení vyšla najevo skutečnost, která by založila důvod pochybovat o jejich nestrannosti, nicméně Nejvyšší správní soudu takový důvod neshledal.

[24] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou stěžovatele nesprávného posouzení zavinění stěžovatele ve vztahu k vytýkanému řízení bez řidičského oprávnění, což je kasační důvod nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu, tedy důvod kasační stížnosti předvídaný v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[25] Podle § 3 zákona o přestupcích, *k odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění*. Podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích *je přestupek spáchán z nevědomé nedbalosti, jestliže pachatel nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl*.

[26] Podle § 125c odst. 1 písm. e) zákona o silničním provozu, *fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a v rozporu s § 3 odst. 3 písm. a) není držitelem řidičského oprávnění*. Podle § 3 odst. 3 písm. a) zákona, *řídít motorové vozidlo může pouze a) osoba, která je držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu motorových vozidel (dále jen „skupina vozidel“) uděleného Českou republikou, státem, který je členským státem Evropské unie nebo smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru (dále jen „jiný členský stát“), nebo jiným státem podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána a která upravuje oblast silničního provozu*.

[27] Stěžovatel tvrdil, že nevěděl, že nemá řidičské oprávnění, neboť nevěděl, že již skončilo odvolací řízení proti rozhodnutí o zamítnutí námitek proti rozhodnutí o oznámení dosažení 12 bodů, a ani o tom vědět nemohl, neboť rozhodnutí bylo doručeno pouze jeho zmocněnému zástupci, nikoliv přímo stěžovateli. Stěžovatel tak míří do výkladu § 34 zákona č. 500/2004 Sb., (dále jen správní řád). Podle jeho odstavce 2 se s *výjimkou případů, kdy má zastoupený něco v řízení osobně vykonat, doručují písemnosti pouze zástupci. Doručení zastoupenému nemá účinky pro běh lhůt, nestanoví-li zákon jinak*.

[28] Ustanovení § 33 a § 34 správního řádu jako celek upravují obecně vztah mezi zástupcem a zastoupeným, přičemž rozlišují jednotlivé typy a formy zastoupení, jakož i

pokračování

jeho obsah a rozsah. Typické pro tento vztah je, že zástupce jedná sice jménem zastoupeného, avšak důsledky jeho úkonů, které pro zastoupeného činí, plynou vždy zastoupenému. Zástupce tak svými úkony vyvolává vznik práv či povinností zastoupenému. Protože je to právě zástupce, který má hájit práva zastoupeného ve správním řízení, normuje správní řád zásadu, že i písemnosti, které jsou zastoupenému určeny, jsou doručovány výhradně jeho zástupci a pouze takové doručení má účinky založení běhu lhůt pro účely řízení. Tato zásada je prolomena výjimkou, uvedenou v § 34 odstavci 2 správního řádu, která stanoví, že zastoupenému (tedy účastníku řízení) se doručí takové písemnosti, které jej povolávají v daném řízení něco osobně vykonat. Musí se tedy jednat o písemnost, kterou je zastoupenému v řízení ukládána nějaká procesní povinnost proto, aby byl smysl či obsah řízení naplněn. Typickým takovým úkonem je provedení výsledku účastníka v řízení; jeho osobní výpověď nemůže totiž poskytnout nikdo jiný, než on sám, a to za předpokladu, je-li jeho osobní účast nutná pro dosažení cíle řízení, tedy pro zjištění skutkového stavu, na němž je konečný výsledek řízení zbudován (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 100/2008 – 61 ze dne 17. 12. 2008).

[29] V posuzovaném případě žalovaný doručoval rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno oznámení pozbytí řidičského oprávnění v důsledku dosažení 12 bodu a výzva k vrácení řidičského průkazu. Jednalo se o rozhodnutí ve věci samé, kterým řízení končilo, správní orgán již nepotřeboval osobní součinnost žalobce, naopak rozhodnutí deklarovalo ze zákona vyplývající účinky dosažení 12 bodů. Výzva k vrácení řidičského průkazu není výzva ke splnění procesní povinnosti za účelem zjištění skutkového stavu, ale opět ze zákona vyplývající důsledek dosažení 12 bodů, tedy ztráty řidičského oprávnění, a proto žalovaný správně doručoval napadené rozhodnutí pouze zástupci stěžovatele.

[30] Shodují-li se tedy obě strany v tom, že žalobce byl v řízení zastoupen advokátem JUDr. Davidem Kourem, pak mělo být rozhodnutí o odvolání doručeno toliko jemu. Tvrdí-li žalobce v kasační stížnosti, že předmětné rozhodnutí mělo být doručeno nejen jeho zástupci, ale i jemu, pak se (jak shora vyloženo) mýlí; doručení rozhodnutí tak vyvolalo účinky s tím spojené. Nejvyšší správní soud považuje za použitelné závěry usnesení Nejvyššího soudu pod sp. zn. 7 Tdo 498/2013 ze dne 29. 5. 2013, podle kterého „*správní rozhodnutí postačí doručit zástupci obviněného, přičemž za splnění podmínek podle § 23 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, lze při doručování rozhodnutí odvolacího správního orgánu využít tzv. fikci. Za takové situace je věcí obviněného, aby se zajímal o existenci rozhodnutí v odvolacím řízení. Proto okolnost, že se obviněný vůbec nezajímal o to, jak rozhodl odvolací správní orgán o jeho odvolání proti rozhodnutí, kterým mu byl uložen zákaz řízení všech motorových vozidel, nemůže odůvodňovat závěr, že nevěděl o tom, že mu byl takový zákaz pravomocně uložen. Z hlediska subjektivní stránky přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku může mít význam v konkrétní věci i to, že obviněný se v minulosti opakovaně dopouštěl dopravních přestupků, což svědčí o tom, že má dostatek zkušeností s řízením před správními orgány, které rozhodují v řízení o přestupcích.*“ Nejvyšší soud sice posuzoval účinky doručení zástupci účastníka ve správním řízení pro naplnění skutkové podstaty přečinu maření úředního rozhodnutí ve smyslu trestního zákona, není však žádného důvodu u posouzení naplnění skutkové podstaty přestupku řízení bez řidičského oprávnění postupovat jinak.

[31] Nejvyšší správní soud se tak neztotožnil s námitkou nenaplnění subjektivní stránky přestupku dle § 2 odst. 1 a § 3 zákona o přestupcích, kterou stěžovatel dovozoval z toho, že pro závažné osobní potíže svého zástupce nekontaktoval a o rozhodnutí o odvolání se fakticky nedozvěděl, a proto nevěděl, že řídí vozidlo bez řidičského oprávnění. Nejvyšší správní soud rozhodl ve skutkově podobné situaci již rozsudkem ze dne 23. 10. 2012, č. j. 1 As 150/2012 - 33 a závěry vyslovené v tomto rozsudku jsou aplikovatelné i na nyní projednávanou věc: „[p]ro závěr, že pachatel měl a mohl vědět o tom, že řídí bez řidičského průkazu, je nutné mít najisto postaveno, že pachateli bylo rozhodnutí ukládající tuto sankci řádně doručeno. Právě skutečnost, že se vlivem své nedostatečné opatrnosti s tímto rozhodnutím nemohl fakticky seznámit, ačkoli by při zachování obecně uznávané míry opatrnosti měl, může vést k závěru o nevědomé nedbalosti při spáchání přestupku (...)stěžovatelka jako řidička věděla, že spáchala v rozhodné době větší množství dopravních přestupků. Její údajné subjektivní přesvědčení, podle něhož prý o dosažení 12 bodů nevěděla, respektive byla přesvědčena, že 12 bodů nedosáhla, nemohlo nic změnit na její obecné opatrnosti a povinnosti přebírat úřední zásilky.“ Není tedy pravda, že řidič není nevědomě nedbalý ve vztahu k přestupku řízení bez řidičského oprávnění jen proto, že se fakticky neseznámil s rozhodnutím o odvolání v řízení proti rozhodnutí o zamítnutí námitek proti rozhodnutí o oznámení o dosažení 12 bodů. I když stěžovatel pro jiné životní komplikace na odvolací řízení zapomněl a svému zástupci nenechal žádný kontakt, aby jej mohl se stavem řízení seznámit, zavinil porušení zákonem chráněných zájmů přinejmenším ve formě nevědomé nedbalosti [nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl, srov. § 4 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích]. Opačný závěr by byl ostatně v rozporu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2012, č. j. 1 As 22/2012 – 55), kterou i v nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud následuje (§ 17 odst. 1 s. ř. s.), a konečně i judikaturou Nejvyššího soudu, konkrétně shora uvedeným usnesením sp. zn. 7 Tdo 498/2013, který na danou situaci krajský soud i žalovaný správně použili. Krajský soud tedy zcela správně dovodil v dané věci zavinění formou nevědomé nedbalosti.

[32] Nejvyšší správní soud se nakonec zabýval námitkou stěžovatele, že u přestupku jízdy bez rozsvícených světel a držení mobilního telefonu při jízdě nedošlo k sepsání oznámení o přestupku na místě. Ve správní žalobě stěžovatel vytýkal nesepsání záznamu o spáchání těchto dvou přestupků na místě, ke kterému by se mohl vyjádřit. Přes terminologickou nepřesnost je zřejmé, že stěžovatel vytýká Policii České republiky, že na místě spáchání přestupku nedošlo k písemnému zachycení úkonu policistů a bezprostředního vyjádření stěžovatele ve formě úředního záznamu, z čehož stěžovatele dovozuje zásah do svého práva na obhajobu. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že zákon č. 273/2008 Sb., o policii (dále jen zákon o policii) v ustanovení 109 odst. 1 předpokládá sepsání úředního záznamu o úkonu, a to tak, že *[ú]řední záznam musí být pořízen bez zbytečného odkladu a musí obsahovat uvedení času, důvodu, průběhu a okolností úkonu;* v druhém odstavci ukládá povinnost policistovi na žádost osoby vystavit bez zbytečného odkladu písemné potvrzení o provedeném úkonu, ledaže splnění této povinnosti neumožňují okolnosti úkonu. Policisté však nejsou povinni sepsat úřední záznam o úkonu na místě samém, i když se to většinou děje z důvodů praktických, a pokud v tomto případě policisté postupovali jinak (například z důvodu, že měli za to, že se stěžovatel dopustil nikoliv přestupku, ale trestného činu, o kterém bude zahájeno trestní řízení), žádné procesní vady, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, se

pokračování

nedopustili. Práva stěžovatele jako účastníka správního řízení nesepsáním úředního záznamu na místě dotčena být nemohou. Správní řízení vůči stěžovateli v tu chvíli nebylo zahájeno; v souladu s § 46 odst. 1 správního řádu bylo vůči stěžovateli zahájeno správní řízení až oznámením zahájení řízení dne 5. 11. 2012 ohledně přestupku řízení bez řidičského oprávnění a dne 14. 12. 2012 o přestupcích řízení bez rozsvícených obrysových a potkávacích světel nebo světel pro denní svícení a držení při jízdě mobilní telefon. Po zahájení řízení měl stěžovatel zachována všechna práva, která mu z toho, že je účastníkem řízení, podle správního řádu vyplývají (dotčení těchto práv ani stěžovatel nenamítal). Tím, že stěžovatel nebyl přítomen sepsání úředního záznamu o kontrole, práva stěžovatele nijak dotčeny nebyly, zákon jeho účast u sepisu tohoto úředního záznamu nepředpokládá a ani nevyžaduje, aby stěžovatel takový záznam spolupodepsal, neboť jde o jednostranný právní úkon sepisujícího policisty.

[33] K neoznámení přestupku stěžovateli na místě samém Nejvyšší správní soud uvádí následující. Oznámení o přestupku je upraveno v § 58 odst. 1 zákona o přestupcích, podle kterého *[o]rgány Policie České republiky, Vojenské policie (dále jen „orgán policie“), státní orgány a orgány obce oznamují příslušným správním orgánům přestupky, o nichž se dozví, nejsou-li samy příslušny k jejich projednávání. V oznámení uvedou zejména, který přestupek je ve skutku spatřován, důkazní prostředky, které jsou jim známy a které prokazují, že jde o přestupek a že byl spáchán určitou osobou* (zvýraznění textu podtržením provedl Nejvyšší správní soud). Policisté tak postupovali správně, pokud přestupek oznámili správnímu orgánu I. stupně a nikoliv stěžovateli, neboť oznámení o přestupku slouží pouze k předání informace o tom, že podle policie České republiky byl spáchán přestupek, v čem spočívá a kdo jej měl spáchat, správnímu orgánu, který přestupkové řízení vede a který o tom, zda byl či nebyl spáchán přestupek, a kdo je za něj odpovědný, rozhoduje. Ani tato námitka stěžovatele tak nepředstavuje procesní vadu, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí správního orgánu I. stupně a žalovaného.

[34] Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že úřední záznam i oznámení o přestupku jsou jednostranné právní úkony, u kterých se ověření správnosti třetí osobou (stěžovatelem) nevyžaduje; samy o sobě nemohou proto naplnit požadavek na dostatečné zjištění skutkového stavu (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02, dále např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115), a za situace, kdy skutkový závěr nebyl učiněn pouze na tomto základě nemůže jejich jednostrannost (tedy absence verifikace či vyjádření se k nim ze strany stěžovatele) ovlivnit zákonnost správního rozhodnutí ve věci.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[35] Nejvyšší správní soud shledal rozsudek krajského soudu z důvodů uvedených pod bodem [22] tohoto rozsudku (skutková podstata, ze které správní orgány vycházely, nemá oporu ve spise) nezákonným. Při rozhodování o kasační stížnosti pak dospěl i k závěru, že již v řízení před krajským soudem byly dány důvody ke zrušení rozhodnutí správního orgánu (podrobnosti viz zmiňovaný bod [22] tohoto rozsudku). Nejvyšší správní soud proto zrušil rozsudek krajského soudu a současně i rozhodnutí žalovaného, přičemž věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 4 s. ř. s.]. V něm žalovaný rozhodne vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním

soudem v tomto rozsudku [§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.].

[36] Vzhledem k tomu, že tímto rozsudkem je řízení před správními soudy skončeno, Nejvyšší správní soud rozhodl také o celkových nákladech soudního řízení (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Procesně úspěšným byl v dané věci stěžovatel, neboť výsledkem řízení před správními soudy bylo zrušení správního rozhodnutí, které stěžovatel napadl žalobou; náhrada nákladů tedy byla přiznána stěžovateli. Náklady soudního řízení zahrnují zaplacený soudní poplatek za podání žaloby (3.000 Kč) a kasační stížnosti (5.000 Kč + 1.000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku), tj. celkem 9.000 Kč. Jelikož byl stěžovatel v řízení před krajským soudem i Nejvyšším správním soudem zastoupen advokátem, náleží mu také podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, odměna zástupce ve výši 5 x 3.100 Kč za pět úkonů právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) této vyhlášky (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, účast na jednání před krajským soudem, podání kasační stížnosti a návrh na přiznání odkladného účinku), a dále ve smyslu § 13 odst. 3 advokátního tarifu také režijní paušál ve výši 5 x 300 Kč. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci náklady řízení o kasační stížnosti v celkové výši 26.000 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. května 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu